

Statsforeninger med Verdensbureauer.

Universalmonarkiet eller Univelsalrepublikken kan længe nok forblive Utopi. »Den stille Magt« i Nytidens mægtige Udvikling slynger dog Aar for Aar omkring alle de selvstændige Stater et Næt, hvis Masker blive tættere og tættere. Nættet er ej alene af Jærn som i Banernes Skinner, ej alene af Kobber som i Telegraftraadene. Det spindes tidt af Traade saa fine, at deres S sammensætning minder om den Lænke, hvormed Ulven Fenre blev bunden. Gennem Toldsatserne, hvis Masker over hele Verden, fra Land til Land, griber ind i hverandre, strammes Interessernes Næt, indtil en og anden Maske springer gennem en Handelstraktat, eller en hel Kreds af Masker gennem et Toldforbund. Paa tilsvarende Maade strammes Interesserne gennem Patentbeskyttelsen for den saakaldte industrielle Ejendomsret. Herfra er kun et Skridt til Beskyttelsen for Skrift- og Kunstejendomsretten. Uagtet det her gælder Aandsfrembringelser, er Talen endnu kun om deres materielle Side, om deres Værdsættelse i Penge, dog ikke om Brug af Maal og Vægt, der kun spiller en Rolle ved Sammenligning af rent materielle Varer. Fra disse

føres vi lidt efter lidt til de mindst materielle Verdensinteresser, til de rent humane som t. Ex. til det Formaal, til Fordel hvorfor en Mængde Stater har sluttet en Forening: Undertrykkelsen af den afrikanske Slavehandel.

Staterne har omsider lært af de private Borgere, at »Enighed gør stærk«. Hvor en fælles Opgave, en Verdensopgave skulde løses, har de sluttet en Overenskomst, dannet en Forening — dog ikke saa aldeles efter de private Foreningers Mønster. Thi hvorledes skulde da Ligeberettigelsen imellem suveræne Stater hævdes? Nej, de har kun forenet sig om at understøtte et Bureau, et fælles Redskab, dem alle lige nær, dem alle lige underordnet. Derved kunde selv den mægtigste Stats Stolthed ikke føle sig saaret.

Der findes for Tiden herved en halv Snes saadanne Bureauer. Halvdelen af disse har deres Sæde i Bern, et Par findes i Bryssel, et i Paris og et i Berlin.

Lad os efter Tidsfølgen ordne disse Bureauer, og mindes, hvorledes de Statsforeninger, som bærer dem, efterhaanden har udviklet sig — alt i den størst mulige Korthed!*)

Telegraf.

At lade Tanken fare med Lynets Hurtighed over Land og Hav var endnu kun en Mulighed i Politiken,

---

*) En fuldstændigere historisk Fremstilling findes i et Skrift af G. Moynier: *Les Bureaux internationaux des Unions universelles* (Genève et Paris 1892).

da Opgaven var løst fuldt tilfredsstillende i Fysiken. Vel har ingen Stat været saa indskrænket som Manden, der ved Synet af de første Telegrafstænger i sin Egn sagde, at han ikke vilde have »den Sludder« over sin Mark; men alle de smaa suveræne Stater — og de er i dette mægtige Forholds Lys alle smaa — de havde hver især lavet sine Love, Anordninger eller Vedtægter om Telegrammernes Befordring, uden at den ene havde brudt sig om at tage Hensyn til den anden. Naturligvis kunde den ene ikke forbyde den anden at følge sin Lyst indenfor enhvers eget suveræne Omraade, men ved Befordringen af uden-, mellem- eller gennemrigske Telegrammer opstod idelige Rivninger.

Det var da naturligt, at man søgte Overenskomst. Man forsøgte' ikke at løse Opgaven ved at sammensmelte alle Landes Telegrafbestyrelser i en international Overbestyrelse. Nej, man indskrænkede sig til at danne en »Union«, som det kaldtes, en Forening foreløbig af tyve evropæiske Stater, hvis Delegerede den 17. Maj 1865 i Paris undertegnede en »Konvention«. Formaålet er at udfinde og anvende de Midler, som egner sig bedst til at lade Elektriciteten bringe Tanken fra Sted til Sted paa den letteste, hurtigste, sikreste og billigste Maade. De først vedtagne Bestemmelser er efter de indhøstede Erfaringer atter og atter forbedrede paa en Række af Kongresser i Evropas største Hovedstæder. Allerede paa den anden af disse (i Wien 1868) havde Trangen til et fast Foreningspunkt saa stærkt gjort sig gældende, at det lykkedes at gennemføre Tanken om et for hele Unionen fælles Bureau. Til Stedet for dette valgtes Bern. Det aabnedes den 1. Januar 1869 og har siden den Dag arbejdet til almindelig Tilfredshed.

Til Verdenstelegrafforeningen hører nu alle suveræne europæiske Stater (undtagen Andorra, Monaco og San Marino), Japan, Persien og Siam i Asien, Argentina og Brasilien i Amerika samt de fleste Besiddelser, som europæiske Stater har udenfor Evropa.

Post.

Verdenspostforeningen stiftedes i Bern den 9. Oktober 1874. Grundene dertil lignede dem, som havde ført til Stiftelsen af den foregaaende »Union«: lige saa lidt som Telegrammerne lader Postforsendelserne sig indskrænke af Landegrænser. Tidlig fødes Ønsket om ens Portosatser for hele Verdensdele, Ophævelse af Betalingen for Gennemgangsporto o. lign.; og efterhaanden gennemføres den ene Forbedring efter den anden dels paa en Række af Kongresser*), dels gennem det faste Bureau, som »Unionens« Stater har oprettet i Bern. Ved Hjælp af det holder Verdenspostforeningen næsten — hvad man kunde kalde — en vedvarende Rigsdag. Foreslaar en af Staterne en Forbedring, kan den gennem Bureauet meddele Forslaget til alle de andre Stater. Efter en skriftlig Forhandling derom, afstemmes Forslaget. Vedtages det enstemmig, er der jo ingen Tvivl om at lade en ny Forskrift træde i Stedet for en gammel. Er Flertallet overvældende, bøjer Mindretallet sig som oftest, og Følgen bliver da den samme. Er Tvivlen større, løses den gennem mundtlig Forhandling af Staternes Delegerede paa den næste Kongres.

---

*) Den sidste blev holdt i Wien 1891. Den nyeste gældende »Konvention«, Frugten af denne Kongres, findes af Danske lettest i Lovtidende 1892, Side 45 fg.

Bureauet i Bern gør Verdenspostforeningen andre store Tjenester, om det end i sit ydre optræder som en højst beskeden Tjenerinde. Herfra, hvor den største Sagkyndighed er ligesom sammentrængt i et eneste Brændpunkt, gives ej alene med den største Beredvillighed en Mængde nyttige Oplysninger, men endog juridiske Raad. Derved er ofte megen unyttig Trætte er bleven forebygget. Det er end ikke langt fra, at det — efter uenige Parters Ønske — optræder som et Slags Voldgiftsret. Vel er dets Myndighed kun moralsk, men den Varsomhed og Takt, hvormed det har forstaaet at optræde, giver dets Afgørelser en Vægt, som agtes.

Om Bureauets fredstiftende Virksomhed end naturligvis er indskrænket til det rent postale Omraade, saa er paa den anden Side dette Omraade overordenlig udstrakt i Rum. Ingen anden af Staternes Foreninger har saa mange Medlemmer som Verdenspostforeningen. Alle evropæiske Stater tilhører den, ligeledes alle asiatiske (maaske dog ikke Kokinkina, iøvrigt en fransk Besiddelse); i Afrika staar den sydafrikanske Republik, det gode Haabs Forbjerg, Senegal og Tunis udenfor, hvorimod alle amerikanske Stater, uden Undtagelse, har tiltraadt Unionen, og i Avstralien Havai og de evropæiske Landes Besiddelser. Verdenspostforeningen omfatter saaledes 96,647,958 Kvadratkilometer med en Befolkning paa 975,459,077 Mennesker.

Vægt og Maal.

Verdensudstillingerne har i høj Grad medvirket til at vække og forøge Trangen til Enhed i Vægt og Maal.

I den fredelige Vædestrid paa Industriens Omraade gjaldt det stadig om at veje og maale, vælge og vrage. Men hvilken Ulempe følte da ikke af de forskellige Vægt- og Maalsystemer? Allerede 1855 besluttede en international statistisk Kongres i Paris at stifte en Forening til Indførelse af Titalssystemet i Vægt, Maal og Mønt. 1867 erklærede en international geodætisk Konference i Berlin sig for Metersystemet. Paa Foranledning af det franske Videnskabernes Akademi nedsatte den franske Regering 1869 den saakaldte Meterkommission, som efterhaanden fik en international Karakter ved fremmede Ombuds Tiltrædelse. Krigen sinkede dette Fredens Arbejde. Endelig den 20. Maj 1875 undertegnedes i Paris af Staternes Ombud den Konvention, ifølge hvilken der bl. a. i Paris oprettedes et »Internationalt Bureau for Vægt og Maal«. Dettets vigtigste Opgave er at opbevare Mønstermaalene og at vaage over, at de, som derefter forfærdiges til Brug for alle Lande, der efterhaanden indfører Metersystemet, bliver saa nøjagtige som muligt. Da Mønstermeteren (Maalenheden) og Mønsterkilogrammet (Vægtenheden) den 28. September 1889 blev nedlagte i Bureauets sikreste underjordiske Gemme, foregik det næsten med en Jordefærds Højtidelighed.

Bureauet understøttes endog af Stater, som endnu ikke har indført Metersystemet, saaledes af Danmark og Rusland, der endnu er saa langt tilbage i denne Henseende. Til Meterunionen hører alle Evropas Stater, undtagen Andorra, Bulgarien, Grækenland, Luxemburg, Monaco, Montenegro, Nederlandene og San Marino. I Asien er Unionen kun tiltraadt af Japan, samt nogle russiske og tyrkiske Besiddelser, i Afrika kun af de

sidstnævnte, og i Amerika af Argentina, Nordamerikas Forenede Stater, Mexiko, Peru og Venezuela.

Industriell Ejendom.

Der kan baade fra Retsstandpunktet og fra et socialøkonomisk Standpunkt gøres vægtige Indvendinger imod at belønne Opfindere ved at sikre dem en vis Eneret til at udnytte Opfindelsen — den saakaldte Patentbeskyttelse —, og man kan haabe, at Fremtiden løser den Opgave paa en retfærdigere Maade: at give baade Opfinderen og Samfundet »hver sit«. Men nægte kan man ikke, at den nærmeste Fortid har været gunstig for Patentbeskyttelsen (ligesom tildels for anden Protektionisme), og at der kun ad international Vej tilstrækkelig kan værnes om den — i alt Fald foreløbig anerkendte — »industrielle Ejendomsret«. Grunden dertil er jo, at Naturvidenskaberne, hvoraf Opfinderne øser, er international Ejendom. Den ene Stat kan derfor ikke beskytte sine egne Opfindere tilstrækkelig uden efter Overenskomst med andre Stater.

Paa en Kongres af Industridrivende i Wien 1873 fremsattes Ønsket om international Statsbeskyttelse for Opfindere. Paa en senere Kongres i Paris 1878 henledede en Schweizer Opmærksomheden paa Verdenspostbureauet i Bern. Her fandt man et Mønster at efterligne. Gennem fortsat Agitation kom man efterhaanden saa vidt, at en Kongres af Staternes Ombud den 20. Marts 1883 i Paris undertegnede Konventionen om en »Union til Beskyttelse af den industrielle Ejendomsret« med et internationalt Bureau i Bern.

Af Staterne i Evropa har hidtil følgende tiltraadt

denne Union: Belgien, England, Frankrig, Italien, Nederlandene, Norge, Portugal, Schweiz, Serbien, Spanien og Sverige; i Asien: de franske, nederlandske og spanske Besiddelser; i Afrika: de franske og Tunis; i Amerika: Brasilien, den Dominikanske Republik, Guatemala, Nordamerikas Forenede Stater, samt de franske, nederlandske og spanske Besiddelser; og endelig i Avstralien: Ny-Seland og Qveensland samt de franske Besiddelser.

Skrift- og Kunstejendom.

Forfattere og Kunstnere øser ikke — som Opfindere — af Kilder, der med Rette kan betegnes som international Ejendom. Deres Frembringelser, især Digternes og de egenlige Kunstneres, er i langt højere Grad individuelle. Mod en Beskyttelse for deres Værker lader der sig derfor ikke rejse de samme Indvendinger som imod Patentbeskyttelsen. Man skulde derfor synes, at den internationale Beskyttelse for Skrift- og Kunstejendommen var gaaet forud for den industrielle Ejendoms. Det modsatte har vel været Tilfældet, men hin har ogsaa næsten fulgt i Hælene paa denne. Det laa saa nær at føre sig til Gode den Fremgangsmaade og Erfaring, som var indhøstet paa et beslægtet Omraade.

1878 stiftedes i Paris en international literær Forning. Dens Virksomhed gennem flere Kongresser i Bern 1883—86 førte til en Konvention og en Union i Lighed med de foregaaende. Dennes Bureau blev den 1. Januar 1888 aabnet i Bern.

At de store Stater imidlertid har været tilbøjeligere til at slutte sig til denne Union, end de smaa har

været, er let at forstaa. Det gælder her et Omraade, hvor de store eller rettere de Lande, hvis Sprog er mer udbredte, har størst Interesse af Beskyttelsen. Saaledes er et engelsk, fransk eller tysk Værk mer udsat for at blive oversat paa dansk, svensk eller hollandsk, end omvendt. I Evropa er denne Union tiltraadt af de store Stater England, Frankrige, Italien, Spanien og Tyskland, samt af de mindre Stater, som har Sprogfællesskab med et eller flere af hine, nemlig: Belgien, Luxemburg, Monaco og Schweiz, men derimod endnu ikke af de smaa Stater, som har sit eget Sprog, saasom Danmark, Grækenland, Nederlandene, Portugal og Rumænien. Og udenfor Evropa er det kun de engelske, franske og spanske Besiddelser i Asien og Afrika, som har sluttet sig til Unionen. I Amerika er den tiltraadt af de samme evropæiske Staters Besiddelser samt af Haïti (mærkelig nok endnu ikke af Nord-Amerikas Forenede Fristater). I Avstralien hører kun de franske, spanske og tyske Besiddelser til Unionen for Skrift- og Kunstejendom. Alligevel vilde det være naturligt, om den engang kom til at omslutte hele den civiliserede Verden. Men muligvis maa der gives særlige Forskrifter for de Lande, hvis Sprog ikke er Verdenssprog, — og her foreligger da en Opgave, man endnu ikke har tænkt paa at løse.

Jordmaaling.

At opmaale Jordkloden lader sig nok gøre, naar hver Stat vil paatage sig Opmaalingen af sit eget Land. Men uden nærmere Aftaler om Fremgangsmaaden vilde man — i Stedet for et ensartet Kort — let faa en

Harlekindsdragts Lapper, og disse vilde næppe engang kunne passe indbyrdes i Sammenføjningerne. I Aaret 1861 gjordes det første Skridt til Oprettelsen af Geodætisk Selskab. Paa dettes Kongres 1864 i Berlin var fjorten Stater repræsenterede. Det organiserede sig med et Bureau. Men i mange Aar øvede Preussen et Slags Formynderskab over dette Foretagende. Selvstændigt blev det egenlig først 1886, da Bureauet i Berlin fik sine nu gældende Vedtægter. Dog er Direktionen for Bureauet og for det geodætiske Institut i Preussen den samme Person; men Bureauet har faaet en ikke-preussisk Generalsekretær, en Schweizer. Der er Tale om, at Jordmaalingens Opgave vil være løst 1896 saa vidt, at baade Selskabet og dets Bureau kan ophøre med sin Virksomhed.

Uagtet Selskabet ikke indskrænker sig til Opmaalingen af Evropa alene, er det dog nærmest de europæiske Stater, som understøtte dets Bureau. Af tyske er det Baden, Bayern, Hamburg, Hessen, Preussen, Sachsen og Würtemberg. Desuden hører til Selskabet i Evropa: Belgien, Danmark, Frankrige, Grækenland, Italien, Nederlandene, Norge, Portugal, Rumænien, Rusland, Schweiz, Serbien, Spanien, Sverige og Østrig-Ungarn; i Asien: Japan; og endelig i Amerika: Chili, Mexiko og Nordamerikas Forenede Stater.

Slavehandelens Undertrykkelse.

Det er den menneskelige Medlidenhed, — det er det oprørende for den humane Følelse, — det er de mod Medmennesker udøvede Grusomheder, som har ført til, at en Snes Stater i de forskellige Verdensdele har dannet

en Union og oprettet dels et internationalt Bureau i Bryssel, dels et særligt i Zanzibar »til Undertrykkelse af Handelen med afrikanske Slaver«.

Siden 1815 havde filantropiske Selskaber forgæves søgt med tilstrækkelig Fynd og Klem at komme den afskyelige Slavehandel til Livs. Paa Møder og Kongresser havde man drøftet de formaalstjenligste Midler dertil. Endelig, den 2. Juli 1890, undertegnedes i Bryssel den saakaldte »Generalakt«, hvorved en Mængde Stater forpligtede sig til at samvirke til Formaalet gennem et Bureau, der kan støttes af Hjælpebureauer (»Bureaux auxiliaires«).

Men — hvor er det dog muligt at bruge »Bureauer« til et sligt Formaal?

Gennem Bureauet i Bryssel staar de samvirkende Stater i Forbindelse med hverandre. Igennem det ydes Midlerne til det fælles Foretagende. Men det i Zanzibar paa Afrikas Østkyst, i Midtpunktet for Slavehandelen dels til Søs og dels til Lands, er det praktiske Støttepunkt for de forskellige Expeditioner til Sagens Fremme. Fra dette Bureau gaar de ud, — til dette vende de tilbage. Fra dette faar de Ordre, eller dog Vink og Raad, — til dette bringer de Efterretninger og Erfaringer. Saaledes samvirker ligestillede suveræne Stater. Thi Bureauet i Zanzibar er underordnet det i Bryssel, hvortil alt af Vigtighed indberettes, og hvorfra Staternes samlede Understøttelse tilflyder Expeditionerne i Slavehandelens Egne. Lad os haabe, at dette Forsøg paa at bruge den moderne »Bureaubevægelse« til Fremme for et rent human Formaal, maa bære Frugt og finde Efterlignelse ogsaa paa andre humane Omraader!

Til denne Union har følgende Stater (foruden disses Besiddelser i andre Verdensdele) hidtil sluttet sig: Belgien, Danmark, England, Frankrige, Italien, Nederlandene, Norge, Portugal, Rusland, Spanien, Sverige, Tyrkiet, Tyskland og Østrige-Ungarn i Evropa; Persien i Asien, Kongo og Zanzibar i Afrika, samt de Forenede Stater i Nord-Amerika.

Toldtarifer.

For enhver større Købmand er det vigtigt at vide Besked om Toldtariferne i de forskellige Lande. Men hvorledes faa saadanne Oplysninger? Privat har slige ofte været trykte. Da de viste sig mer eller mindre mangelfulde og unøjagtige, begyndte Staterne at tage sig af Sagen. Den belgiske Regering lod foretage sammenlignende Undersøgelser af de forskellige Landes Tarifer. Men heller ikke den enkelte Regering mægtede at løse Opgaven tilfredsstillende. Kun ved et Samarbejde af alle eller mange Regeringer kunde man haabe at faa den løst. Efter Belgiens Indbydelse aabnedes efter mange forudgaaende Skridt den 15. Marts 1890 i Bryssel en Konference, hvor 25 Stater var repræsenterede; men da dette Antal fandtes for ringe, samledes en ny og større, ligeledes i Bryssel, den 5. Juli 1890 og undertegnede Konventionen om Dannelsen af en international Union til Udgivelse af Toldtarifer med sit fælles Bureau. Dette aabnedes den 2. April i Bryssel, og det har allerede udført og udgivet meget og meget nyttigt Arbejde.

De Stater, som støtter dette Bureau, er: i Evropa de samme som under »Slavehandelens Undertrykkelse«

nævnte med Undtagelse af Tyskland, Norge og Sverige, men med Tilføjelse af Grækenland, Rumænien og Schweiz; i Asien: Siam; i Afrika: Kongo, og i Amerika: Argentina, Bolivia, Chile, Costa-Rica, Guatemala, Haiti, Mexiko, Nicaragua, Nordamerikas Forenede Stater, Paraguay, Peru, Salvador, Uruguay og Venezuela. Desuden har Staternes Besiddelser i andre Verdensdele i Almindelighed sluttet sig til denne Union.

Jernbaner.

Den Konvention imellem ni Regeringer, som blev undertegnet i Bern den 14. Oktober 1890 med Hensyn til Varetransporten paa Jernvejene mellem de forskellige Lande, har en Forhistorie, som noget ligner Verdenspost- og Telegraafforeningernes.

Naar Varer skal føres igennem Lande med forskellige Bestemmelser om Transporten, er det naturligt, at Rivninger opstaar. Deraf følger en Række Retsstrætter imellem Befragterne og Jernbaneselskaberne eller imellem disse indbyrdes. Enhver vil dømmes efter de ham gunstigste Bestemmelser. Men Domstolene staar i mange Tilfælde raadvilde og uforstaaende.

Her er Trang til en Slags moralsk Voldgift — ikke en juridisk, hvorfor den dømte Part skal bøje sig, men en moralsk, hvorfor den maa bøje sig, fordi Unionens fælles Bureau — i alt Fald, naar det under længere Tids Virksomhed har opnaaet tilstrækkelig Avtoritet — i sig har samlet en saadan Sagkundskab, at den dømte Part overbevises om sin Uret. Her ligger saaledes Spiren til et Slags Fredsbureau, om end

paa et meget begrænset Omraade. Med Tiden kan det muligvis udvides.

Netop nu træder Bureauet i Bern i Virksomhed. Den 30. Septbr. d. A. holdtes i Bern Diplomatkonference om det. Først ved Nyaarstid 1893 ventes det saa vidt organiseret, at det kan begynde sit Arbejde.

Unionen omfatter kun europæiske Fastlandsmagter i strængeste Forstand: Belgien, Frankrige, Italien, Luxemburg, Nederlandene, Rusland, Schweiz, Tyskland og Østrig-Ungarn. Den har ikke optaget Staterne i Evropas Yderkanter, saasom de skandinaviske og iberiske. I sin nuværende Form forudsætter Konventionen ej engang deres Tilslutning. Men uden Tvivl vil denne være velkommen, om den ønskes; thi Unionens Formaal naas lettere, jo større det Jernvejsnet er, som den omfatter. De Lande, som ved Havarme er adskilte fra Fastlandet, vil dog næppe komme med, inden Dampfærger, paa hvilke Jernbanevogne føres over, lægger ligesom bevægelige Broer fra Kyst til Kyst.

Statsforeningerne med Verdensbureauer vil i Tidernes Løb voxe baade i Omfang og Mængde. Derom kan der ikke være nogen Tvivl.

Medens dette skrives og trykkes, slutter ny Stater sig til den ene eller den anden »Union« (t. Ex. Natal, som nylig er indtraadt i Verdenspostforeningen).

Spirer til ny Foreninger findes allerede i Mængde, ligesom ogsaa Bureauernes Virksomhedsomraade bliver udvidet mer og mer. Private Foreninger eller Bu-

reauer søger at træde i Staternes Tjeneste, hvorved tilige deres økonomiske Stilling betrygges. Lidt efter lidt vil der muligvis danne sig Bureauer for lige saa mange internationale Formaal, som der i en Stats Ministerium findes Departementer for Administrationens forskellige Grene.

I en stor Mængde af de Love, som behandles i de forskellige Rigsdage, vil der findes Berøringspunkter med andre Landes Lovgivning. Oplysninger om Ordningen andensteds ønskes; men saadanne kan sjælden faas tilstrækkelig paalidelige uden gennem et internationalt Bureau.

Flere Opgaver af største Vigtighed lader sig aldeles ikke løse uden Samvirken med de fleste andre Stater; men denne Samvirksomhed tilvejebringes sjælden paa en fuldt tilfredsstillende Maade uden gennem et af alle de interesserede Stater understøttet Bureau. Som Exempler kan nævnes: Forebyggelse af Farsoters Udbredelse fra det ene Land til det andet, Forfølgelse af Forbrydere, Beskyttelse af nyttige Trækfugle, Udryddelse af Kornbiller og andre for Landbruget skadelige Insekter. Løsningen af det vidt forgrenede »Arbejderspørgsmaal« vilde i høj Grad lettes, dersom man kunde sammenligne de forskellige Landes Erfaringer og statistiske Oplysninger paa en ensartet Maade gennem et Bureau.

Verdensbureauernes fredstiftende Karakter er berørt i det foregaaende. Den skriver sig fra den moralske Avtoritet, som saadanne Bureauer, ledede med Takt og Dygtighed, lidt efter lidt opsamler, — eller rettere fra den alle Vegne fra i Bureauerne sammentrængte Sagkundskab, for hvilken uenige Parter

gærne bøjer sig, uagtet intet ydre Tvangsmiddel staar bagved.

Men, er disse Verdensbureauer saaledes mer eller mindre »Fredsbureauer«, da gælder dette særlig om det i Slutningen af 1891 oprettede, endnu kun private, Verdensfredsbureau i Bern. Kan det lykkes for dette at vinde saa megen Tillid hos de civiliserede Stater, at de betror det Forberedelsen eller Løsningen af efterhaanden større og større Opgaver i den fremskridende Freds Interesse, da vil det i særlig Grad kunne medvirke til at forebygge internationale Uenigheder og at vedligeholde et godt Forhold imellem Staterne. Som saadanne smaa Opgaver, til at begynde med, kan nævnes Udarbejdelse og Udgivelse af den sammenlignende internationale Militærstatistik; den interesserer »Militarister« og »Fredsvenner« lige meget, om end af stik modsatte Grunde, — ligesom det Arbejde, der udføres af Verdensbureauet for Toldtarifer, lige meget interesserer »Protektionister« og »Frihandelsmænd«. En anden Opgave for Verdensfredsbureauet vilde det være at samle og sammenligne de avtoriserede Lærebøger i Fædrelandshistorie i de forskellige Landes Folkeskoler, fremdrage Uoverensstemmelserne, og endelig ved kyndige Historikers Hjælp søge at faa Fejlene rettede og saaledes Overensstemmelse tilvejebragt. En tredje saadan Opgave vilde det være at samle og kodificere de gældende Traktater, indeholdende Bestemmelser om Voldgift, Neutralisering og andre Fredsmidler. Der vil uden Tvivl kunne findes efterhaanden flere og større Opgaver, som dette Bureau kunde løse til Fordel for den fredelige Udvik-

ling. Men, medens ellers Unionen plejer at dannes først, og dens Bureau senere oprettes, er her Bureauet kommet først til Verden. For dette gælder det derfor at gaa frem med en saadan Varsomhed og Takt, at Staterne indser deres Fordel ved at danne »Unionen for fremskridende Fred« om det og at bruge det som deres fælles Foreningspunkt og Virkemiddel.

Fredrik Bajer.
